Kako je klanjao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem

[Bosanski]

مختصر كتاب كيفية صلاة النبي صلى الله عليه وسلم
[اللغة البوسنية]

Muhammed Nasiruddin el Albani

محمد ناصر الدين الألباني

Prevod : Elvedin Huseinbašić

ترجمة: ألودين حسينباشيتش

Revisión : Ebu Usame el Džeziri

مراجعة: أبو أسامة الجريري

Pomoćni ured za dawu - Riyadh

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

2008 -1429

islamhouse.com

PREDGOVOR PREVODIOCA

Zahvala pripada samo Allahu, Koga hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla duša naših i od loših djela naših. Koga Allah uputi ne može ga niko u zabludu odvesti, a koga u zabludi ostavi ne može ga niko uputiti. I svjedočim da nema Boga sem Allaha, Koji je jedini i nema suparnika, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Poslanik.

A zatim:

Namaz kao i svako drugo djelo, da bi bio primljen kod Allaha Uzvišenog, mora ispuniti dva uvjeta:

1 - ISKRENOST, tj. da bude Allahova lica radi.

2 - ISPRAVNOST, tj. da bude po sunnetu Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem.

Ova brošura uz Allahovu pomoć dovest će nas do drugog uvjeta, a to je ISPRAVNOST, jer sve što namaz bude bliže sunnetu, bliže je kabulu (prihvatanju) od strane Allaha Uzvišenog.

Kaže šejh Albani: "...Nakon što smo završili sa čitanjem poglavlja o namazu iz knjige "Tergib ve terhib" od Imama Munzirija svima nam je bilo jasno koliko vrijedno mjesto zauzima namaz u Islamu, i kakva nagrada čeka one koji ga obave kako treba; bilo nam je jasno i da nagrada (koju klanjač ima za svoj namaz-op.kor.) zavisi od blizine, odnosno daljine tog namaza od namaza Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na što je ukazao i sam Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je rekao: "Zaista rob klanja, a upiše mu se od namaza desetina, devetina, osmina, sedmina, šestina, petina, četvrtina, trećina, polovina..." (Ebu Davud, Nesai s dobrim lancem prenosilaca)."

Ova brošura ima nekoliko karakteristika koje je izdvajaju od drugih djela napisanih na ovu temu na arapskom, a pogotovo na bosanskom jeziku:

1 - Lahkoća stila - tako da je pristupačna za obične ljude,

2 - Argumenti - svaka stvar ima potporu u hadisima, s tim da se zbog nekih pojašnjenja treba vratiti na izvornu verziju djela.

3 - Autor je alim, velikan, imam Ehlus - sunneta u Hadisu i Fikhu - ovo je veoma bitna stvar, jer ovom ummetu trebaju riječi alima. Oni koji uče treba da se vežu za njih, da se naviknu slušati (ono što je od njih–op.prev.), te da se naviknu uzimati nauku od njih,

4 - Općeprihvaćenost od strane učenih, učenika i običnih ljudi u islamskom svijetu.

5 - Uzimanje najvjerodostojnijih verzija - bez ograničenja na neke mezhebe.

Mogli bismo još govoriti o mnogim drugim karakteristikama. No neka nas Allah pomogne, i okoristi nas znanjem šejha Albanija kao što je okoristio našu braću u islamskom svijetu.

Na tom putu, uz Allahovu pomoć, uskoro će na svjetlo dana izaći knjiga "Propisi dženaze" od istog autora.

Napomena: Izostavili smo fusnote, u kojima šejh navodi da je spomenuo više vrsta zikrova, iz razloga što literatura (na koje se odnose fusnote–op.kor.) nije prevedena i dostupna za čitaoce.

Neka je salavat i selam na Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

A naša zadnja dova je neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova.

UVOD

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Zahvala pripada samo Allahu, Koga hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla duša naših i od loših djela naših. Koga Allah uputi ne može ga niko u zabludu odvesti, a koga u zabludi ostavi ne može ga niko uputiti. I svjedočim da nema Boga sem Allaha, Koji je jedini i nema suparnika, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Poslanik.

A zatim:

Predložio mi je uvaženi brat Zuheir Eš–Šavi, vlasnik izdavačke kuće El-Mektebu El-Islamijju, da napravim skraćenu verziju moje knjige: "Kako je klanjao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od tekbira do selama - kao da ga vidiš" te je tako približim običnim ljudima.

Taj mi se prijedlog učinio lijepim i podudario se s onim o čemu sam i odranije razmišljao, a već sam, usput rečeno, čuo takve prijedloge od braće i prijatelja. Sve to me podstaklo da odvojim malo od svog vremena, koje je ispunjeno naučnim i istraživačkim radom i pisanjem, pa sam odmah počeo da sprovodim u djelo taj prijedlog u skladu sa mojim mogućnostima i trudom, moleći Uzvišenog Allaha da učini to djelo iskrenim, Njegova lica radi, i da okoristi njime moju braću muslimane.

U ovoj brošurici naveo sam neke nove fadilete (koristi) koje se ne nalaze u osnovi knjige (izvornom, širem izdanju knjige-op.kor.), a čije spominjanje mi se učinilo prikladnim u toku skraćivanja, a u isto sam vrijeme posebnu pažnju posvetio objašnjenju nekih nepoznatih riječi u hadisu ili zikru.

Stavio sam glavne naslove, te mnogobrojne sporedne (objašnjavajuće) naslove ispod kojih sam stavio mes'ele poredane po rednim brojevima. Osim toga, jasno sam pored svake mes'ele objasnio i propis za nju od ruknova i vadžiba. Oni propisi koje sam prešutio spadaju pod sunnete, a neki od njih MOGU (a i ne moraju–op.kor.) spadati i u vadžib, a tvrditi te ovo ili ono nije u skladu sa naučnim principima. Zar ne!?

Osnovni pojmovi:

- RUKN je obavezni (sastavni) dio nečega i njegov nedostatak u tome podrazumijeva neispravnost toga kao što je ruku' u namazu, koji je rukn u njemu i ako bi se izostavio namaz bi bio neispravan.

- FARZ je isto što i rukn samo što nije sastavni dio toga, kao abdest u namazu, bez njega namaz nije ispravan.

- VADŽIB je ono za što je došla naredba u Kur'anu ili Sunnetu, a nema dokaza da je šart ili rukn, ima nagradu ko ga uradi, a ima kaznu ko ga izostavi - osim s opravdanjem.

Isto značenje ima i farz, a razlika među njima je nastala kod kasnijih generacija tako da nema dokaza za razlikovanje među njima.

- SUNNET je ono što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uvijek ili često praktikovao od ibadeta bez naredbe za obaveznost. Ko ga uradi ima nagradu, a ko ne uradi, pa uistinu ne zaslužuje niti kaznu niti ukor.

NAPOMENA: A što se tiče hadisa kojeg spominju neki slijepi sljedbenici pojedinih mezheba, pripisujući ga Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: "Ko ostavi moj sunnet, neće dobiti moj šefa'at (zauzimanje)", možemo reći za njega da nema polazišta od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. A sve što je tako nije dozvoljeno pripisivati Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, bojeći se izmišljanja i potvore na njega zbog onoga što nije rekao.

A kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Ko kaže na mene što nisam rekao neka sebi pripremi mjesto u vatri."

Iako je možda suvišno reći, nisam se u ovoj brošuri držao određenog mezheba, bilo kojeg od četiri slijeđena. Radio sam tako u osnovu knjige. Sada sam slijedio put i način muhaddisa (učenjaka Hadisa) koji uzimaju sve hadise koji se potvrde od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. I zbog toga je njihov mezheb bio jači od drugih, a tome su posvjedočili i realni (objektivni–op.kor.) učenjaci iz svih mezheba, kao što je alim Ebu el-Hasenat El-Leknevi, koji je iz hanefijskog mezheba, a koji je rekao: "A kako ne, a oni su istinski nasljednici Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i iskreni nasljednici njegova Šerijata. Da nas Allah proživi s njima u grupi i da nas usmrti na ljubavi prema njima i na njihovom putu."

Neka se Allah smiluje imamu Ahmedu, koji je rekao: "Vjera Poslanika Muhammeda su ahbari i najbolja jahalica za čovjeka su one, ne odvajaj se od hadisa i pripadnika njegovih, jer mišljenje je noć, a hadis je dan, možda čovjek izgubi upute trag, iako je sunce blistavo i jasno."[1]

Damask 26/safer/1392

Muhammed Nasiruddin El-Albani

Bilješka o autoru:

On je šejh, muhaddis Šama, Muhammed sin Nuha Nedžatija iz Albanije. Rodio se u Albanskom gradu Skodra (Skadar) 1924 god., u siromašnoj i pobožnoj porodici. Otac mu je svršenik vjerske škole u glavnom gradu nekadašnje osmanske države - Istanbulu. Nakon toga vratio se u rodni kraj da služi vjeri i podučava ljude. Tako da je ubrzo postao glavni izvor kome su se ljudi vraćali; šejh i alim koga su ljudi pitali i od koga su uzimali znanje. Nakon pada hilafeta na vlast u Albaniji dolaze sekularisti, slijedeći stope Ataturka u Turskoj, tako da su prisilili žene na skidanje hidžaba. Neke su porodice, iz straha za svoju vjeru, otpočele hidžru iz Albanije. Među prvima bila je porodica šejha Nuha, oca šejha Albanija, koji se tada skrasio u Damasku, glavnom gradu Sirije.

Otac mu je bio strastan pripadnik hanefijskog mezheba. Kod njega je učilo nekoliko šejhova, među njima Šuajb Arnaut. Često puta Albani je isticao da njegov otac nije bio zadovoljan njegovim čestim izlaskom iz hanefijskog mezheba i naučnim putem muhaddisa kojim je krenuo. Šejh Albani radio je kao sahadžija. To mu je zanimanje dalo puno vremena da se posveti izučavanju velike biblioteke u Damasku, koja nosi ime "Zahirija".

Ova bilješka je doista premala da bi se u njoj prenijelo sve kroz što je šejh prošao na putu da've od svojih neprijatelja tako da, kada bi sve to spomenuli, bilješka bila mnogo veća od same brošure.

Napisao je mnoštvo knjiga, a neke od njih su:

- "Zbirka vjerodostojnih hadisa",

- "Zbirka slabih i izmišljenih hadisa",

- "Irvau el-Galil",

- "Džamius - sagir ve zijadetehu–sahih i daif",

- Razvrstao je četiri "Sunena" - sahih i daif,

- "Tergib ve terhib - sahih i daif "

- "Namaz Poslanika",

- "Namaz Poslanika - skraćena verzija",

- "Propisi dženaze",

- "Hadždž Poslanika" i dr.

Šejh je mnogo putovao. Bilo bi možda najvažnije reći da je radio nekoliko godina kao predavač Hadisa na islamskom univerzitetu u Medini. Na kraju se skrasio u Omanu, u Jordanu, gdje je i umro. Kako je bio obiman šejhov rad, te koliki je uticaj imao, vidi se po mnogobrojnim učenicima koje je ostavio iza sebe. Ostale su nakon šejha i mnogobrojne audio kasete kao zvučni svjedok šejhovog znanja i rada. U štampi su i fetve koje će, ako Bog da, ubrzo izaći na svjetlo dana.

Poslije ikindije u subotu, 22. džemadel - ahira, 1999. godine preselio je šejh, da mu se Allah smiluje. Ukopan je isti dan nakon jacije u najbližem groblju. Pa neka se Allah smiluje šejhu i okoristi nas njegovim znanjem. Amin!

1. OKRETANJE PREMA KIBLI

1 - Kada klanjač hoće da klanja okrene se prema kibli ma gdje bio, svejedno - klanjao farz ili nafilu; to je rukn namaza, bez kojeg je namaz neispravan.

2 - Spada obaveza okretanja prema kibli:

- sa ratnika kada klanja namaz u strahu za vrijeme žestoke borbe,

- sa onoga ko to nije u mogućnosti, kao što je bolesnik ili putnik koji putuje na brodu, autu ili avionu, ako se boji izlaska namaskog vremena,

- sa onoga ko klanja nafilu ili vitre jašući na jahalici ili nečemu drugome (vozeći se u ili na kočiji–op.kor.). Pri tome je lijepo da se, ako može, okrene prema kibli kod početnog tekbira, a zatim može da se okreće na stranu ka kojoj se kreće.

3 - Obavezno je (vadžib) za sve koji vide Ka'bu (znači klanjaju u njenoj neposrednoj blizini) da se okrenu prema njenoj građevini. A onaj ko je ne vidi okreće se prema strani na kojoj se nalazi Ka'ba.

Propis za namaz klanjan na pogrešnoj strani

4 - Ako klanjač klanja na pogrešnoj strani na kojoj nije kibla, zbog oblaka, ili nečega drugoga, nakon što uloži truda i pokuša da nađe pravu stranu biće mu ispravan namaz i neće ga naklanjavati.

5 - A ako ga obavijesti neko u koga ima povjerenja o strani Ka'be u toku namaza mora što prije da se okrene prema njoj i namaz mu je ispravan.

2. KIJAM–STAJANJE U NAMAZU

6 - Obavezno je klanjaču stajanje u namazu i to je rukn, osim za:

- Onoga koji klanja namaz u strahu, u žestokoj borbi. Njemu je dozvoljeno da klanja jašući (u autu),

- Bolesnika koji nije u stanju da klanja stojeći. On će klanjati sjedeći, a ako ne može, ležeći na strani.

- Onoga koji klanja namaz ili nafilu u prijevoznom sredstvu. On onda može, ako hoće, klanjati i sjedeći. Ruku' i sedždu će da čini mičući glavom. Također, i bolesnik čini sedždu spuštajući glavu malo niže od položaja kod ruku'a.

7 - Nije dozvoljeno klanjaču, koji klanja sjedeći, ako ne može da se saginje do zemlje, da stavlja nešto uzdignuto od zemlje i da na njemu čini sedždu. Nego da, kao što smo spomenuli, na sedždi pogne glavu malo više nego na ruku' u ako ne može spustiti čelo direktno na zemlju.

Namaz na brodu i avionu

8 - Dozvoljeno je onome ko klanja klanjati farz namaz na brodu i u avionu.

9 - Može, u tim prevoznim sredstvima, da klanja i sjedeći, ako se boji da će pasti.

10 - Dozvoljeno je da se na stajanju osloni na stub ili štap. To zbog starosti ili tjelesne slabosti.

Spajanje stajanja i sjedenja

11 - Dozvoljeno je klanjaču da klanja noćni namaz stojeći ili sjedeći, i da bez razloga spoji među njima, tako što:

- klanja i uči Kur'an sjedeći i malo pred ruku' ustane i prouči što mu je ostalo od učenja Kur'ana,

- zatim ode na ruku' i na sedždu i isto tako uradi na drugom rekatu.

12 - Ako klanja sjedeći, sjesti će "po turski" ili u bilo koji drugi položaj koji ga odmara.

Namaz u obući

13 - Dozvoljeno je klanjaču da klanja bos i u obući.

14 - Najbolje je da klanja bos, a ponekad i u obući, shodno postojećem stanju; ne oblači obuću ako je bos, niti je skida ako je obučen, osim - ako situacija ne zahtjeva suprotno.

15 - Ako skine obuću onda ih ne stavlja na desnu stranu nego na lijevu - ako niko pored njega ne klanja. U suprotnom stavlja ih između nogu.[2] To je naredba Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Namaz na mimberu

16 - Dozvoljeno je imamu da klanja na uzvišici, na mimberu, zbog podučavanja. Stoji na njemu, donese tekbir, uči i učini ruku - sve to na njemu; zatim se spusti vraćajući se unazad, tako da može učiniti sedždu na podu pred mimberom. Ponovo se zatim vrati na njega. Sve to ponovi na drugom rekatu.

Obaveza (vadžib) klanjanja prema sutr[3]i i približavanja joj

17 - Vadžib je klanjaču klanjati uz sutru, svejedno klanjao u mesdžidu ili na drugom mjestu, bez obzira bio mali ili veliki mesdžid. To je zbog općeg značenja riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Nemoj klanjati osim uz sutru, i ne dopusti nikom da prođe ispred tebe, a ako odbije, bori se s njim, jer s njim je šejtan."

18 - Obaveza (vadžib) je da se približi sutri zbog naredbe Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da se tako uradi.

19 - Između Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i zida koji je uzimao za sutru bilo je prostora koliko može ovca proći, pa ko se toliko približi - približio se koliko je obavezno.[4]

Visina sutre

20 - Obavezno je da sutra bude visoka pedalj ili dva, zbog riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Kada jedan od vas stavi ispred sebe koliko je zadnji dio sedla deve[5] neka klanja. Nije važno šta prolazi ispred toga."

21 - Klanjač treba da se okrene direktno prema sutri, kao što se vidi iz naredbe o tome, a što se tiče naginjanja lijevo ili desno od sutre pri čemu se ne stoji direktno u pravcu sutre - to nije potvrđeno.

22 - Dozvoljeno je klanjati prema štapu (štap koristiti kao sutru) zabodenom u zemlju ili slično, prema drvetu ili stubu, prema ženi koja leži u krevetu pod pokrivačem, i prema životinji pa makar bila deva.

Zabrana klanjanja prema kaburu

23 - Nije dozvoljen namaz prema kaburovima ni u kakvom slučaju, svejedno bili kaburovi poslanika ili drugih ljudi.

Zabrana prolaza ispred klanjača, pa makar i kod Ka'be

24 - Nije dozvoljen prolaz ispred klanjača, ako klanja prema sutri. Nema razlike između Ka'be i drugih mesdžida, zbog riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koje su općeg karaktera: "Da zna onaj koji prolazi ispred klanjača kakav grijeh radi, da čeka četrdeset (...) bolje bi mu bilo, nego da prođe."

On (Poslanik) misli na prolaz između njega i mjesta sedžde.[6]

Obaveza da klanjač spriječi onoga koji prolazi ispred njega, čak i kod Ka'be.

25 - Nije dozvoljeno klanjaču, koji klanja prema sutri, da pusti ikoga da prođe ispred njega. Dokaz za to je prethodni hadis: "Ne pusti nikog da prođe ispred tebe..." I zbog riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Ako klanja neko od vas prema nečemu između njega i ljudi, i neko hoće da prođe ispred njega, neka ga vrati i spriječi kako može." U drugom rivajetu stoji: "Neka ga spriječi dvaput, a ako odbije neka se bori s njim, jer to je šejtan."

Klanjačevo pomjeranje naprijed kako bi spriječio prolaz ispred njega

26 - Klanjaču je dozvoljeno da se pomjeri korak ili dva da bi od prolaza spriječio one koji nisu šerijatski obaveznici, kao što hajvan ili dijete, tako da prođe iza njega.

Čiji prolaz kvari namaz

27 - Od važnosti sutre je da je ona prisutna u smislu između klanjača i onoga čiji prolaz kvari namaz. Suprotno tome stoji onaj ko ne klanja prema sutri–njegov namaz je pokvaren ako prođe ispred njega punoljetna žena, magarac ili crni pas.

3. NIJJET

28 - Obaveza je na klanjaču da zanijeti namaz koji hoće da klanja i da ga odredi srcem, kao npr. podne ili ikindiju ili njihove sunnete. Nijjet je šart ili rukn.

A što se tiče izgovaranja nijjeta riječima, to je novotarija suprotna sunnetu i niko od imama, koje ovi (koji kažu da se nijjet izgovara riječima) slijede, nije rekao da treba to raditi.

4. TEKBIR

29 - Nakon toga klanjač uđe u namaz riječima: "Allahu ekber" ("Allah je najveći").

Ovaj tekbir je rukn, zbog riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Ključ namaza je čistoća, ulazak u njega je tekbir, a izlazak iz njega selam."

30 - Osim ako nije imam, ne diže glasa prilikom donošenja tekbira na svakom namazu.

31 - Dozvoljeno je mujezinu da ponavlja tekbire (naglas da ga čuju drugi) za imamom - ako za to ima potrebe, kao što je: bolest imama, slabost glasa ili mnogobrojnost klanjača.

32 - Ko klanja za imamom uči tekbir nakon imama, nikako prije.

Dizanje ruku i njegova kakvoća

33 - Klanjač diže ruke sa, prije ili poslije tekbira. Sve je to došlo u sunnetu.

34 - Ispruži prste prilikom dizanja ruku.

35 - Diže šake naspram ramena, a ponekad naspram krajeva ušiju.[7]

Vezivanje ruku i njegova kakvoća

36 - Klanjač treba da stavi desnu ruku na lijevu nakon tekbira. To je od sunneta svih poslanika, sallallahu alejhim ve sellem, i to je ono što je naredio i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ashabima i nije dozvoljeno spuštene držati ih niz tijelo.

37 - Stavi desnu šaku na poleđinu lijeve, na zglob i na podlakticu.

38 - Ponekad desnom obuhvati lijevu.[8]

Mjesto stavljanja ruku

39 - Ruke se stavljaju isključivo na prsa i to važi i za muškarca i za ženu.[9]

40 - Nije dozvoljeno klanjaču da stavi desnu ruku na bok (kuk).

Skrušenost i gledanje u mjesto sedžde

41 - Klanjač treba da bude skrušen u namazu i da se kloni svega što ga može zabaviti, od ukrasa i rezbarenja. Tako on neće klanjati onda kada je hrana već postavljena, a on je želi; te onda kada ima potrebu da vrši malu ili veliku nuždu.

42 - Na stajanju gleda u mjesto sedžde.

43 - Ne okreće se ni lijevo ni desno, jer okretanje u namazu je krađa, koju šejtan krade od čovjekova namaza.

44 - Nije dozvoljeno da diže pogled ka nebu.

Početna dova

45–Zatim klanjač otpočinje učenje sa jednom od dova koje su prenesene i potvrđene od Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. One su mnogobrojne, a najpoznatija je:

Subhaneke-l-lahumme ve bi hamdike ve tebare kesmuke ve te`ala džedduke ve la ilahe gajruke.

Za nju je došla naredba i ne treba je izostavljati.

5. KIRAET - učenje u namazu

46 - Zatim se klanjač utiče Allahu Uzvišenom od šejtana i to je vadžib (obavezno). Griješan je onaj ko to izostavi.

47 - Sunnet je da ponekad kaže:

"Euzubillahi mineššejtanir-radžim min hemzihi ve nefhihi ve nefsihi"

"Utječem se Allahu od prokletog šejtana, njegovog davljenja, oholosti i pjesama."

48 - Ili ponekad da kaže: "Euzubillahi semi'il alimi mineššejtanirradžim..."

"Utječem se Allahu koji sve čuje i sve zna od prokletog šejtana..."

49 - Zatim kaže u sebi, u dnevnim i noćnim namazima:

"Bismillahir-Rahmanir-Rahim"

"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!"

Učenje Fatihe

50 - Zatim onaj ko klanja uči cijelu Fatihu, a bismilla je dio nje i učenje Fatihe je rukn; namaz nije ispravan bez nje i obaveza je (vadžib) za one, koji ne govore arapski jezik, da je nauče na arapskom.

51 - Ako ne može da je nauči, može reći:

"Subhanallahi, velhamdulillahi, ve la ilahe illallahu Allahu ekber, ve la havle ve la kuvvete illa billah."

"Slava i hvala pripada Allahu, nema boga sem Allaha, Allah je najveći, nema ni snage ni moći osim kod Allaha."

52 - Sunnet je da uči Fatihu ajet po ajet, stajući na kraju svakog ajeta. Tako što će reći: Bismillahi rrahmani rrahim; zatim stane i kaže: El-hamdulillahi rabbil alemin; zatim stane i kaže: Er-Rahmanir-Rahim; zatim stane pa kaže: Maliki jevmiddin; zatim stane - i tako do kraja.

Takvo je bilo učenje Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Zaustavljao se na kraju svakog ajeta. Nije ih spajao, pa makar njhovo značenje bilo povezano.

53 - Dozvoljeno je učiti: "Malik" "Vlasnik" i "Melik" "Vladar"

Učenje Fatihe za onoga ko klanja za imamom

54 - Vadžib (obavezno) je da klanjač uči za imamom u dnevnim namazima (podne i ikindija). I u noćnim ako ne čuje učenje imama, ili imam napravi pauzu između fatihe i sure toliko da ima vremena da je prouči i ako smatramo da ta pauza nije potvrđena u sunnetu.[10]

Učenje poslije Fatihe

55 - Sunnet je da poslije Fatihe klanjač uči drugu suru - čak i na dženazi. ili nešto od ajeta na prva dva rekata.

56 - Ponekad oduži učenje, ponekad skrati zbog okolnosti, kao što je: putovanje, kašalj, bolest ili plač djeteta.

57 - Učenje se razlikuje od namaza do namaza. Tako je na sabah - namazu učenje najduže, zatim idu podne, pa ikindija, pa jacija i akšam. Tako je u većini slučajeva.

58 - Učenje u noćnom namazu je najduže od svih namaza.

59 - Sunnet je da učenje bude duže na prvom rekatu od drugog.

60 - Sunnet je i to da učenje na trećem i četvrtom bude kraće za pola od prva dva.

Učenje Fatihe na svakom rekatu

61 - Obavezno je klanjaču učiti Fatihu na svakom rekatu.

62 - Sunnet je i da, ponekad na trećem i četvrtom rekatu, prouči i nešto više od Fatihe.

63 - Nije dozvoljeno imamu da dulji sa učenjem više od onoga što je došlo u sunnetu, jer time otežava onima koji klanjaju za njim od starijih i bolesnih, ili dojiljama ili nekome ko ima potrebu.

Učenje na glas i u sebi

64 - Klanjač uči naglas na sabahu, džumi, bajramima, namazu za kišu, namazu za pomračenje i na prva dva rekata akšama i jacije. U sebi uči na podne - namazu i ikindiji, na trećem rekatu kod akšama i na zadnja dva kod jacije.

65 - Dozvoljeno je imamu da se ponekad čuju neki ajeti na namazima koji se uče u sebi.

66 - Vitre i noćni namaz ponekad uči u sebi, a ponekad naglas, uz glas srednje visine.

Učenje Kur'ana po tertilu[11]

67 - Sunnet je da klanjač uči Kur'an po tertilu, a ne brzo i užurbano, nego jasno - slovo po slovo. I da uljepšava Kur'an svojim glasom i melodično uči u granicama poznatih propisa, prihvaćenih od strane učenjaka tedžvida, a ne da pjeva po melodiji novotara, niti po muzičkim pravilima (notama).

Podsjećanje imama (ako se pomete u učenju ili stane)

68 - Propisano je klanjaču da podsjeti imama, ako se ovaj pomete u učenju ili stane.

6. RUKU' - (pregibanje u namazu)

69 - Kada završi sa učenjem klanjač napravi lagahnu pauzu, toliko da povrati dah.

70 - Zatim digne ruke na jedan od načina koje smo objasnili prethodno kod početnog tekbira.

71 - Donese tekbir. To je vadžib.

72 - Zatim se spusti na ruku' toliko da mu se svi dijelovi tijela smire, i da svaki dio stane na svoje mjesto. To je rukn.

Kakvoća ruku'a

73 - Klanjač stavi ruke na koljena i raširi prste kao da ih drži. Sve je to vadžib.

74 - Izduži i ispravi leđa koja moraju biti tako prava da, kada bi izlio vodu na njih, ona bi se zadržala. I to je vadžib.

75 - Ne poginje glavu, niti je diže, nego je poravna s leđima.

76 - Udalji laktove od bokova.

77 - Izgovara na ruku'u: "Subhane rabbije-l-azim!"

"Slavljen neka je moj Gospodar Veličanstveni!" - Tri puta ili više.

Jednakost ruknova

78 - Od sunneta je da ruknovi budu jednake dužine. Tako da su ruku’, dizanje s ruku'a, sedžda i sjedenje između dvije sedžde otprilike podjednaki.

79 - Nije dozvoljeno klanjaču da uči Kur’an na ruku’u i sedždi.

Dizanje s ruku'a

80 - Klanjač zatim ispravi kičmu vrativši se sa ruku`a. To je rukn.

81 - U toku dizanja (ispravljanja u stojeći položaj–op.kor.) kaže: “Semi 'Allahu limen hamideh!”

“Odaziva se Allah onome ko ga hvali!” - To je vadžib.

82 - Diže ruke prilikom ispravljanja na načine koje smo pojasnili (prilikom početnog tekbira).

83 - Zatim se digne i smiri se tako da se svaka kost vrati na svoje mjesto. I to je rukn.

84 - I na ovom stajanju kaže: “Rabbena ve lekel hamd!”

“Gospodaru naš Tebi hvala pripada!”

I to je vadžib za svakog klanjača pa makar klanjao i za imamom[12], jer to se uči na stajanju; a tesmia’[13] je vadžib, jer se uči prilikom dizanja sa ruku’a.

85 - Ovo stajanje je iste dužine kao i ruku', kao što smo rekli.

7. SEDŽDA

86 - Klanjač zatim kaže: “Allahu ekber!”

“Allah je najveći!” - I to je vadžib.

87 - Ponekad digne ruke (kako smo ranije objasnili).

Padanje na sedždu oslanjajući se na ruke

88 - Klanjač zatim pada na sedždu na ruke, tako da ih stavi prije koljena. To je ono što je naredio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, što je potvrđeno i njegovim djelom. Zabranio je Poslanik, sallallahu alejhi ve selem, pri tome, poistovjećivanje sa devom koja pada na prednje noge.

89 - Kada bude na sedždi, a ona je rukn, nasloni se na šake i ispruži ih.

90 - Skupi prste šake prilikom toga.

91 - Okrene ih prema kibli.

92 - Postavi ih uporedo s ramenima.

93 - Ponekad ih stavi naspram ušiju.

94 - Digne podlaktice sa zemlje, obavezno (vadžib) i ne polaže ih kao što ih polaže pas.

95 - Spusti čelo i nos na zemlju. To je rukn.

96 - Također i koljena.

97 - I nožne prste.

98 - I postavi ih uspravno. Sve je to vadžib.

99 - Nožne prste okrene prema kibli.

100 - Sastavi pete.

Pravilno držanje na sedždi

101 - Obavezno je klanjaču da se uravnoteži na sedždi, tako što će se podjednako oslanjati na sve dijelove tijela pri sedždi. A oni su: čelo i nos zajedno, šake, koljena i nožni prsti.

102 - Ko ovako čini sedždu neka bude smiren na njoj, jer smirenost na sedždi je također rukn.

103 - Uči na njoj: “Subhane rabbijel e'ala!”

“Slavljen neka je moj Gospodar najuzvišeniji!” - Tri puta ili više.

104 - Lijepo je da što više uči dovu na sedždi, jer se tada dova prima.

105 - Dužina sedžde treba da bude otprilike koliko i ruku' kako smo rekli.

106 - Dozvoljeno je činiti sedždu na zemlji i na prostirki između čela i zemlje, svejedno bila to odjeća, ili prostirka, ili serdžada itd.

107 - Nije dozvoljeno učiti Kur’an na sedždi.

Sjedenje na potkoljenici i na prstima između dvije sedžde

108 - Klanjač zatim digne glavu izgovarajući tekbir. To je vadžib.

109 - Ponekad, prilikom ovog tekbira digne ruke.

110 - Zatim se smiri na sjedenju, tako da se svaka kost vrati na svoje mjesto. To je rukn.

111 - Podmetne i ispruži lijevu nogu te sjedne na nju. To je vadžib.

112 - Ispravi desno stopalo.

113 - Prste desnog nožnog stopala okrene prema kibli.

114 - Dozvoljeno je ponekad da stane na nožne prste i sjedi na petama.

115 - Uči na tom sjedenju: “Allahumagfirli, verhamni, vedžburni, verfeani, veafini, verzukni!”

“Allahu moj oprosti mi, smiluj mi se, pomozi mi, uzdigni me, sačuvaj me i opskrbi me."

116 - Ako hoće može reći: “Rabbigfirli, Rabbigfirli!”

“Gospodaru moj oprosti mi! Gospodaru moj oprosti mi!”

117 - Dužina ovog sjedenja je približna dužini sedžde.

Druga sedžda

118 - Nakon toga onaj ko klanja donese tekbir, koji je vadžib.

119 - Ponekad digne ruke uz ovaj tekbir.

120 - Zatim učini drugu sedždu. I ona je rukn.

121 - Na njoj radi sve kao i na prvoj.

Sjedenje odmora

122 - Kada klanjač podigne glavu s druge sedžde i htjedne ustati, donese tekbir koji je vadžib.

123 - Ponekad digne ruke.

124 - I prije nego ustane sjedne na lijevu nogu i ispravi se tako da se svaka kost vrati na mjesto.

Drugi rekat

125 - Zatim klanjač ustane oslonjajući se na ruke skupljene u pesnicu kao da mjesi tijesto, na drugi rekat koji je rukn.

126 - Radi (uči) na njemu ono što je radio na prvom.

127 - Pri tome ne uči početnu dovu.

128 - Klanja ga kraće od prvog.

Sjedenje na tešehhudu[14]

129 - Kada završi drugi rekat klanjač sjedne na tešehhud. To je vadžib.

130 - Sjeda u položaj u kome je oslonjen na lijevu nogu, kako smo već objasnili u sjedenju između dvije sedžde.

131 - Na ovom sjedenju nije dozvoljeno sjediti na petama.

132 - Desnu šaku stavi na desnu nadkoljenicu (but) i koljeno; a desni lakat stavi na desnu nadkoljenicu i ne udaljava ga od nje.

133 - A lijevu šaku stavi na lijevu nadkoljenicu i koljeno.

134 - Nije dozvoljeno da sjedi naslonjen na ruku, posebno lijevu.

Pomjeranje prsta i gledanje u njega

135 - Klanjač tada skupi prste desne ruke u pesnicu, pokazujući ponekad kažiprstom.

136 - A ponekad napravi od njih halku (krug).

137 - Sa kažiprstom pokazuje ka kibli.

138 - Pogled usmjeri u kažiprst.

139 - Pomjera ga od početka do kraja tešehhuda.

140 - Ne pokazuje kažiprstom lijeve ruke.

141 - Sve ovo radi na svim tešehhudima.

Tekst tešehhuda i dove poslije njega

142 - Tešehhud je vadžib, a ako ga klanjač zaboravi treba učiniti sehvi sedždu.

143 - Uči ga u sebi.

144 - Tekst tešehhuda glasi: “Et-tehijjatu lillahi ves-salavatu, ve-t-tajjibatu, es-selamu ala - nnebijji ve rahmetullahi ve berekatuhu. Es-selamu alejna ve ala ’ibadillahi-s-salihin. Ešhedu en la ilahe illallahu ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu!”

"Sva veličina i sva dobra djela i lijepe stvari pripadaju Allahu, i neka je selam na Poslanika[15] Allahova milost i berićet. I neka je selam na sve Allahove dobre robove, svjedočim da nema boga sem Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Poslanik!"

145 - Donese salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, govoreći: "Allahumme salli `ala Muhammed ve ala ali Muhammed kema salejte ala Ibrahime ve `ala ali Ibrahime inneke hamidun medžid. Allahumme barik `ala Muhammed ve `ala ali Muhammed, kema barekte ala Ibrahime ve `ala ali Ibrahim, inneke hamidun medžid!"

"Allahu moj, smiluj se Muhammedu i jegovoj porodici, kao što Si se smilovao Ibrahimu i njegovoj porodici. Zaista si Ti Hvaljeni i Veličanstveni. Allahu moj, blagoslovi Muhammeda i njegovu porodicu, kao što Si blagoslovio Ibrahima i njegovu porodicu. Doista si Ti Hvaljen i Veličanstven!"

146 - A ako želi reći skraćeno, kaže: "Allahumme salli 'ala Muhammed ve 'ala ali Muhammed ve barik 'ala Muhammed ve ala ali Muhammed kema salejte ve barekte ala Ibrahime ve ala ali Ibrahime inneke Hamidun Medžid!"

"Allahu moj, smiluj se Muhammedu i njegovoj porodici, i blagoslovi Muhammeda i njegovu porodicu, kao što Si se smilovao i blagoslovio Ibrahima i njegovu porodicu!"

147- Zatim izabere dovu koja je došla od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koja mu se najviše sviđa zatim dovi sa njom na ovom sjedenju.

Treći i četvrti rekat

148 - Zatim donese tekbir koji je vadžib, a sunnet je da ga donese dok sjedi.

149 - Ponekad diže ruke.

150 - Zatim ustane na treći rekat, koji je rukn kao i četvrti.

151 - Sve što radi na trećem, radi i na četvrtom rekatu.

152 - Prije nego ustane, ispravi se sjedeći na lijevoj nozi, tako da se svaka kost vrati na svoje mjesto.

153 - Zatim ustane oslanjajući se na ruke, kao što je uradio na drugom rekatu.

154 - Zatim uči na trećem i četvrtom Fatihu i to je vadžib.

155 - Prouči, ponekad, poslije Fatihe ajet ili nekoliko ajeta.

Kunut dova u nevolji i gdje se uči

156 - Sunnet je da imam uči dovu za muslimane kada ih zadesi nedaća.

157- A uči je nakon što se digne sa ruku `a i pri tome kaže: "Rabbena ve lekel hamd!"

"Gospodaru naš, Tebi hvala pripada!"

158 - Nema neke stalne dove, nego uči dovu prikladnu nedaći koja je zadesila muslimane.

159 - Na ovoj dovi se dižu ruke.

160 - Ako je uči kao imam, klanjač je uči naglas.

161 - Ko klanja za njim aminuje na dovu.

162 - Kada završi s dovom klanjač prouči tekbir i spusti se na sedždu.

Kunut dova na vitru, mjesto gdje se uči i njen tekst

163 - Na vitru je propisana kunut - dova. Uči se ponekad.

164 - Njeno mjesto je prije ruku ,a suprotno od kunut-dove za nevolju.

165 - Klanjač uči u njoj slijedeće: "Allahummehdini fi men hedejte, ve afini fi men afejte, ve tevelleni fi men tevellejte, ve barik li fima e`atajte ve kini šerre ma kadajte fe inneke takdi ve la jukda alejke, ve innehu la jezillu men valejte, ve la jeizzu men 'adejte. Tebarekte rabbena ve tealejte, ve la mendža minke illa ilejke!"

"Allahu uputi me među one koje Si već uputio, oprosti mi s onima kojima Si već oprostio preuzmi odgovornost nada mnom s onima nad kojima Si već preuzeo, sačuvaj me od zla odluka koje Si već donio, jer Ti propisuješ stvari, a ne obratno, neće biti ponižen koga si Ti u svoju zaštitu uzeo niti će biti ponosan onaj kome si Ti neprijatelj, blagoslovljen si Ti Gospodaru naš i Uzvišen, nema spasa od Tebe osim kod Tebe!"

166 - To je dova kojoj je poučavao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pa se ne dodaje na nju osim salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. On je dozvoljen, jer je potvrđen od ashaba.

167 - Zatim ide na ruku i sedždu kao što je pojašnjeno prije.

Zadnje sjedenje stavljajući lijevu nogu ispod desne i sjedenje na boku

168 - Zatim klanjač sjedne na zadnji tešehhud, a oba su vadžib.

169 - Radi na njemu, što je radio i na prvom.

170 - Samo što na ovom sjedenju sjedne na lijevi bok, na zemlju, a oba stopala stavi na desnu stranu ispod desne podkoljenice.

171 - Desno stopalo postavi uspravno.

172 - Ponekad je dozvoljeno poravnati stopalo.

173 - Prihvati lijevom šakom koljeno i osloni se na nju.

Obaveznost (vadžib) salavata i utjecanja od četiri stvari

174 - Obavezno je (vadžib) klanjaču donijeti salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na ovom tešehhudu, a objasnili smo nekoliko načina kod prvog sjedenja.

175 - Obavezno je da se utiče od četiri stvari, ito kroz slijedeću dovu: "Allahumme inni euzu bike min azabi džeehenneme ve min azabi-l-kabri ve min fitneti-l-mahja ve-l-memati ve min šerri fitnetil mesihi Ddedždžal!"

"Allahu moj, ja se Tebi utječem od džehennemske patnje i od kaburke patnje, od iskušenja u životu i kaburu, i do zla iskušenja Dedždžala!"

Dova prije selama

176 - Zatim klanjač moli Allaha za sebe, učeći šta hoće od onoga što je došlo u Kur'anu i sunnetu, a toga je puno lijepog. Ako ne zna od toga ništa, onda nešto od sebe, što mu koristi na dunjaluku i ahiretu.

Predavanje selama i načini predavanja

177 - Na kraju klanjač preda selam na desnu stranu, i to tako da mu se vidi bjelina desnog obraza. To je rukn.

178 - A zatim i na lijevu stranu tako da mu se vidi bjelina lijevog obraza, pa makar se radilo i o dženazi.

179 - Imam izgovara selam glasno, - osim na dženazi.

180 - Predavanje selama čini se na nekoliko načina: "Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu!"

"Neka je selam na vas Allahova milost i berićet!" - na desnu stranu.

"Esselamu alejkum ve rahmetullahi!"

"Neka je selam na vas i milost Allahova!" - na lijevu.

(Isto kao i prethodni samo bez "veberekatuhu".)

"Esselamu alejkum ve rahmetullahi!"

"Neka je selam na vas i milost Allahova!" - na desnu stranu.

"Esselamu alejkum!" “Neka je selam na vas” - na lijevu.

- Selam se preda s licem usmjerenim naprijed, uz malo zakretanje udesno.

Brate muslimanu! Ovo ti predstavljam od skraćene verzije "Kako je klanjao Poslanik sallallahu alejhi ve sellem". Pokušavajući time da ti namaz Poslanika, sallallahu alejhi ve selem, približim: da bi ti bio jasan i da bi ti se ucrtao u razum, kao da ga gledaš sopstvenim očima. I ako budeš klanjao ovako kako sam ti opisao namaz Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ja se nadam da će ti ga Allah Uzvišeni primiti od tebe, jer ti si time postupio po riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Klanjajte kako ste vidjeli mene da klanjam."

Sada je na tebi da ne zaboraviš pobrinuti se za prisutnost srca i skrušenost u namazu. To je taj najveći cilj stajanja roba pred Uzvišenim Allahom. Onoliko koliko primijeniš na sebi od onoga što sam ti opisao od skrušenosti i klanjanja - kako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao–imat ćeš toliko željenog ploda na koji je Uzvišeni Allah ukazao riječima: "Zaista namaz odvraća od ružnih i loših djela."

I na završetku, molim Allaha da prihvati naše namaze i ostala djela i da nam sačuva nagradu za njih do dana kad ćemo Ga sresti. "Na dan kada neće koristiti ni imetak, ni sinovi, osim ko dođe Allahu predana srca."

Neka je hvala Allahu, Gospodaru svjetova.

Prijevod završen u noći 31. 01. 2001. god.

Ova brošura pojašnjava:

Kako je Poslanik klanjao od tekbira do selama kao da ga vidiš; pisana lahkim stilom, sažeta i bez nejasnoća, daleka od analogija i mišljenja.

Uvrstio sam sve što je potvrđeno u hadisu Poslanika, a što je opet povezano sa temom. Koristio sam pri tome građu i znanje iz glavnih fikhskih knjiga, čak i više.

Izabrao sam predmet ove knjige iz desetina hadiskih knjiga, što štampanih, što rukopisa.

Za svaku mes'elu naći ćeš dokaz u riječima Allahova Poslanika ili radnji u osnovi ove knjige: "Namaz Poslanika". S tim je ona nadmašila sve brošure napisane o ovoj temi koje uopće danas imamo.

----

[1] Slobodan prepjev prevodioca.

[2] Kažem (Albani): "Imamo u ovome išaret da ne treba da ih stavlja ispred sebe. Ovog edeba se ne drži danas većina klanjača, pa ih vidiš kako klanjaju prema obući!!!"

[3] Sutra je pregrada koju klanjač postavi pred sebe, i to tako da ljudi mogu prolaziti ispred njega. (op. Prev.)

[4] Kažem (Albani): "Iz ovoga znamo da ono što rade u Siriji i drugim mjestima klanjajući na sredini mesdžida, daleko od zida ili stuba, nije ništa drugo nego nemar prema ovoj naredbi i radu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

[5] U hadisu imamo išaret da linija nije dovoljna kao sutra, a hadis u kojem se prenosi je slab.

[6] A što se tiče hadisa gdje se spominje da je klanjao u prikrajku mjesta za tavaf bez sutre, a ljudi prolazili ispred njega, nije vjerodostojan, s tim da u njemu nema da su prolazili između njega i mjesta sedžde.

[7] Kažem (Albani): "A što se tiče dodirivanja krajeva ušiju, to nema osnove u sunnetu. Šta više, smatram to uzrokom vesvesa."

[8] Spajanje između stavljanja i obuhvatanja (tako da se tri prsta stave na ruku, a sa dva krajnja obuhvati zglob) istovremeno, nema osnove.

[9] Kažem (Albani): "Stavljanje na neko drugo mjesto – osim prsa – ili je slabo ili nikako nema osnove."

[10] Kažem (Albani): "Objasnio sam ono na što se oslanjaju oni koji prave pauzu u zbirci slabih hadisa kod hadisa pod brojem 546–547."

[11] Tertil je razgovijetno učenje, tečno izgovaranje svakog slova uz pridržavanje za tedžvidska pravila. (op. prev.)

[12] Nije propisano vezati ruke na ovom stajanju, zbog toga što nije došlo u sunnetu za šire informacije pog. osnovu knjige.

[13] Tesmia' - su riječi klanjača: "semi' allahu limen hamidehu." (op. prev.)

[14] Tešehhud su riječi klanjača: "Et-tehijjatu lillahi vessalavatu ve-t-tajjibatu..." Nazvan je tako zbog donošenja šehadeta u njemu, kako navodi Imam El-Menavi u svom djelu Fejdu el-Kadiri. (op. prev.)

[15] Ovo je propisano nakon smrti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i to je potvrđeno u tekstovima tešehhuda koje prenose Ibnu Mes'ud, Aiša, Ibnu Zubejr i ibn Abbas radijjallahu anhum...